

ОДГОВОР ЕПАРХИЈЕ РАШКО-ПРИЗРЕНСКЕ ПОВОДОМ НЕДОБРОНАМЕРНИХ ПРОЗИВАЊА ЗА НАВОДНО ЋУТАЊЕ И НЕАКТИВНОСТ ПОВОДОМ СТРАДАЊА НАРОДА НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ

Епархија рашко-призренска нема обичај да се оглашава поводом сваког друштвеног проблема, и посебно да не улази у питања свакодневне политике. Наши верници имају различита политичка опредељења, а улога Цркве је да сабира људе у вери и истини, као што је то радила вековима, а не да их дели и додворава се једној или другој политичкој групи, као што је и Свети Сава мирио браћу, а не заподирао поделе. Ипак, око кључних питања нашег народа и његовог опстанка, а поготово на Косову и Метохији наша Црква никада није и неће ћутати јер нашу Цркву не чине само свештенство или монаштво, већ и сви наши верници. Тако је било вековима и зато је светосавска Црква била и остала главни стожер окупљања српског народа, очувања његовог духовног, културног и националног идентитета, посебно на Косову и Метохији.

У последње време смо сведоци све чешћег прозивања Српске православне цркве, и Епархије рашко-призренске због наводног ћутања и неактивности у времену страдања нашег народа на Косову и Метохији. Већ месецима се повлачи кроз медије и друштвене мреже прича да „издајемо наш народ са врхом државе“ и бивамо јавно прозивани због „ћутања“ на „понашање Приштине и Београда према Србима“. На ту тему је дневни лист Данас чак почетком године објавио и чланак, који се и ових дана рециклира по друштвеним мрежама. Посебно је жалосна тврдња коју је пре два дана изнео г. Момир Стојановић председник Српског националног већа да „се говори о потписивању темељног уговора између СПЦ и Приштине, као што се слично десило и раније са Црном Гором, о заштити српских светиња на Косову и Метохији, уз гаранцију Ватикана“ и да се врше „озбиљни притисци на митрополита црногорско приморског Јоаникија, као егзарха Пећке патријаршије и на владика Теодосија да они буду потписници тог темељног уговора“.

У овој произвољној и тенденциозној изјави нема апсолутно никакве истине ни логике, поготово због тога што је став Његове Светости патријарха српског и свих архијереја СПЦ о Косову и Метохији кристално јасан и годинама је више пута потврђиван на светим архијерејским саборима. Добро је познато да се темељни уговори Цркве потписују само са међународно признатим државама, и то је још један показатељ више колико су ове произвољне тврдње опасне и недобронамерне, а колико су медији који их преносе непрофесионални јер нису се ни потрудили да провере да ли у томе има икакве истине и питају другу страну.

Христос нас учи да на неистине, посебно од стране оних који довољно не познају живот и етос Цркве, ћутимо и настављамо свој пастирски и молитвени рад, али у овом случају сматрамо за потребно да се огласимо, не да бисмо се бранили пред онима који не слушају пастирске поуке Митрополита и свештенства у беседама и разговорима са народом, нити довољно познају наш рад на одбрани црквених и народних интереса, већ да бисмо спречили да се неистине шире и стварају додатне поделе у народу, који је ионако под тешким притиском свакодневних недаћа које нас сналазе.

Зато не због правдања пред неправдом и неистинама и не због оних који добро познају наш рад, шта мислимо, говоримо и чинимо, већ истине ради и због оних који због недовољне обавештености могу да буду смућени овим нечасним подметањима, сматрамо за потребно да објаснимо да Црква не ћути пред страдањем на Косову и Метохији, већ остаје са својим народом на

косовском распећу као што је то увек и чинила.

Српској православној Епархији рашко-призренској и нашем Патријарху се месецима приговара да избегавамо да „примимо и саслушамо представнике Српског националног форума из Чаглавице“.

Митрополит Теодосије је лично раније разговарао са г. Момчилом Трајковићем, кога познајемо годинама, и јасно му објаснио да делимо бриге за наш народ и тешку ситуацију у којој живи, али да Епархија и посебно манастир Грачаница не могу да буду подијум за активности политичких организација, а посебно не оних међу којима су појединци који су директно или приватно у вези са антицрквеним секташким групама које разбијају ткиво СПЦ. Један број тих активиста или стално не живе на Косову и Метохији или уопште не живе овде, а већина је своје породице и те како добро удомила ван Косова и Метохије. Не желимо овом приликом да повређујемо било кога ко је због муке морао да напусти своје домове и још једном позивамо све да остану и опстану овде и не продају своју имовину, али они који су то учинили због зараде и на штету народа који је овде остао, па из које год партије били, понајмање могу да држе лекције онима који овде живе, а посебно нашој Цркви, која остаје и опстаје, можда у најтежим условима у својој историји.

С друге стране неки други чланови ових организација које говоре о „ћутању Цркве“ до јуче су јавно или притајено подржавали поделу Косова, заборављајући често на Србе јужно од Ибра, и годинама прозивали и бившег и садашњег епископа за издају и сарадњу са међународним представницима, док смо се са мукама борили да обезбедимо опстанак наших људи, обновимо порушене светиње, обезбедимо хуманитарну помоћ и конвоје у најтежа времена. И први, који понајчешће бораве у Београду и одатле дају готово свакодневне изјаве за медије, али и други који су доскора из сигурне заветрине Севера Косова критиковали оне који су остли јужно од Ибра, требало би да размисле колико је морално и коректно да нападају своју Цркву која им није учинила ништа нажао и тако уносе додатну смутњу међу народ. Продавање магле у политички смутним временима, из било које партије то долазило, није часно. Али хвала Богу, честитих људи на свим странама је више и они то показују на делу, жртвом и солидарношћу.

Никада више верника није долазило на богослужења у наше светиње, никада више поклоника са свих страна није испуњавало наше манастире и цркве о празницима. Наш верни народ са разних страна овако спонтано показује шта за њега значи Косово и Метохија, литургијски и црквено, и та нам подршка посебно много значи у овом времену

Шта чини наша Црква на Косову и Метохији

Истине ради, али и због ранијих клевета да смо прећутали тај проблем, треба поменути да је управо наша Епархија заједно са групом адвоката који нам помажу подржала жалбу Уставном суду Косова због укидања динарског платног промета, где су детаљно изнешени сви прекршаји закона и устава поводом овог питања. О томе су такође детаљно обавештени и бројни међународни представници на КиМ као и дипломате широм света. То смо учинили и поводом затварања српских пошти, незаконите забране увоза српске робе и бројних других питања кршења људских права, застрашивања људи и неоснованих хапшења, и стално говоримо о томе са људима са којима се сусрећемо и имају утицаја.

Чим су косовске власти кренуле са бруталном кампањом укидања динара и направиле прве рације у Гораждевцу и Осојану Митрополит Теодосије је одмах отишао међу народ и разговарао са људима. Упутили смо тамо и бројне међународне новинаре, а са скоро свим дипломатама у Приштини организовани су састанци. Активно и конструктивно сарађујемо и са новинарима српских медија на Косову и Метохији и невладиним организацијама.

О проблемима нашег народа смо редовно обавештавали и јавност у нашим саопштењима која, очигледно, нису политички интересантна онима који траже сензације и Цркву којом би поједини политички кругови манипулисали. Али, нама је важно да то наши људи овде знају и да то види пре свега Бог, јер то не чинимо због славе, части или борбе за политичку власт, него као што смо увек чинили, ради заштите и помоћи онима којима је помоћ најпотребнија, што нам и савест налаже. О свему томе једино нисмо говорили у медијима, јер то радимо као своју духовну дужност, а не ради саморекламирања.

Такође, нико не може спречити било кога да се као верник обрати своме Епископу, али је најављивање посета прво преко медија, а онда тражење пријема, пре свега неприлично. Свако може да поразговара са својим

Архијерејем, да дође на службе где Митрополит служи, да заједно са другим верницима посете људе у Ораховцу, Поморављу, Гораждевцу, Осојану и разговарају са својим народом уместо да засипају јавност саопштењима и политичким причама. Тада би их и народ препознао као људе који хоће да делатно помогну, а не само читао о њиховим састанцима и критикама.

Колико господа која тако олако прозивају Цркву „због ћутања, сарадње са властима“ или „због тајних споразума са Приштином и Ватиканом“, знају уопште да је Владика Теодосије обилазио затворенике Србе по затворима, да се ангажовао у десетинама случајева заједно са адвокатима и добрим људима који и нису са Косова и Метохије и који улажу велике напоре да се неправедно затвореним и њиховим породицама помогне? Да ли уопште ико од њих зна да наша Епархија и њена хуманитарна организација „Мајка девет Југовића“ сваки дан преко својих шест народних кухиња храни 2000 социјално најугроженијих људи у Косовском Поморављу и Метохији? Да ли су икада посетили Призренску богословију и видели колико ти професори и ученици доприносе својим примером, молитвом и храброшћу, заједно са малобројним преосталим Србима о којима се Црква брине, да се сачува српско име у Призрену? Да ли су некада посетили мати Јоаникију у Ћаковици или одали почаст покојној мати Теоктисти која је стајала на бранику вере у Ћаковици са нашим покојним ћаковичким бакама или пак нашли времена од сензационалних изјава медијима да посете манастир Девич и сестре које су јунакиње нашег времена, које много не говоре у јавности, иако је њихово молитвено ћутање гласније и храбрије од многих интервјуа јер остају на месту страшном и чувају светињу? Да ли можда знају колико пута је наш Патријарх покушавао да дође у свој манастир Пећку Патријаршију и вековно седиште српских архиепископа и патријараха, да охрабри монаштво и народ, и био брутално спречен да уђе на Косово и Метохију и то пред очима целог света?

Да ли ико од тих људи који олако прозивају Цркву уопште зна колико су пута наш Владика и представници Епархије разговарали и са званичницима наше Владе у Београду око свих проблема износећи своје ставове и предлоге како да се људима помогне, и подстицали пројекте помоћи народу и колико је до сада тога учињено? Или ипак можда неко чека да покренемо неку револуцију усред Београда, јер би по некој политичкој логици ваљда то био једини прави израз патриотизма Цркве.

Свако ко редовно иде на богослужења и има поверења у своју Цркву, ко прати рад Епархије рашко-призренске јако добро зна колико смо у највећим

искушењима када је претила непосредна опасност масовног страдања знали и да гласније изађемо у јавност, пре свега ради заштите и опстанка народа. Тада нас скоро нико од данашњих „душебрижника“ није ни позвао ни подржао, већ су се држали на сигурној удаљености или су били равнодушни.

Нажалост, појединци који се представљају јединим аутентичним представницима Срба са Косова и Метохије сада покушавају и да појединим члановима јерархије СПЦ продају своју причу и направе раздор у самом телу Цркве или трче од једног до другог опозиционог лидера, међу којима је много људи који су у своје време и те како знали да помогну и Цркви и народу, и није им непознато шта Црква ради и са каквим се проблемима суочава и међу којима је много искрених патриота.

Али ако неко верује да ће Епархија рашко-призренска да поведе политичке митинге и револуцију, и манастир Грачаницу претвори у политичку позорницу, можемо одмах да кажемо да тога неће бити. Не зато што се бојимо било кога осим Бога, већ зато што то није посао Цркве. Наше свештенство ће и даље проповедати реч Божју и тешити народ, Епархија ће наставити да збрињава расељене као што је то до сада чинила и храни гладне преко народних кухиња, манастири ће наставити да примају стотине и хиљаде поклоника који никада у већем броју нису долазили на Косово и Метохију да покажу солидарност са својом браћом и сестрама.

А они који нам најављују посете са новинарима у време избора или гледају да их неко увек сними када се поклоне икони, треба да знају да таквим радом, а посебно одржавајући везу са антицрквеним групама не само да не доприносе опстанку нашег народа и светиња на Косову и Метохији, већ још више отежавају ситуацију онима који овде покушавају да преживе.

Црква дели судбину свог народа

Према томе, Епархија рашко-призренска никада није бежала од разговора са било којим добронамерним саговорником, али није дужна да даје медијске изјаве појединцима или групама, које би њима политички манипулисали. Стога и овом приликом упућујемо српски народ да буде опрезан, mudar и духовно сложан, да верује својој Цркви, а не онима који покушавају да неупућене заведу за Голеш планину, а све под видом бриге за српски народ. Господ нас учи да ће свакога „по делима познати“, а не по речима и обећањима.

Онај који истински брине о народу то ће најпре показати својим примером и

солидарношћу са Црквом и онима којима је најтеже. Такви су увек добродошли да поделе радости празника и наше туге у духу литургијског заједништва као што то чине хиљаде поклоника који долазе на Косово и Метохију, разговарају са свештенством и монашtvом и то без званичних медијских најава.

Наша Црква је редовно обавештавала јавност у својим саопштењима о свим текућим проблемима и реаговала на њих, што ће наставити да чини, али не на начин како то желе политичари са било које стране, нити медијским сензацијама и саморекламирањем, већ онако како приличи Цркви која брине о свом народу и вековној баштини коју чува. Овде смо са нашим народом и остајемо са њим делећи све радости и недаће, као што смо то вековима чинили.

Из канцеларије Епархије рашко-призренске

1. октобар 2024. године

tvhram.rs